

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
Subsidie herstel kademuur Kasteel Borgharen	18 september 2017 Verzonden: 18-9-2017	2
BEHANDELD DOOR	TELEFOONNUMMER	ONZE REFERENTIE
ERAC (Esther) de Boeye	043 35	2017-30282
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
esther.de.boeye@maastricht.nl	043 - 350 5149	--

Geachte raadsleden,

Er ligt op dit moment een verzoek bij de gemeente Maastricht van zowel de provincie Limburg als de eigenaar (zie bijlage 1 en 2) om een subsidie te verstrekken voor het herstellen van de huidige kademuur (gedeeltelijk) behorend bij het rijksmonument kasteel Borgharen.

Er zijn geen structurele middelen binnen de gemeentelijke begroting opgenomen om subsidies te verstrekken aan rijksmonumenten.

Er is in de periode 2008-2011 wel tijdelijk een subsidieregeling geweest voor rijksmonumenten, maar deze is stopgezet omdat er niet weinig aanvragen waren voor een bijdrage (collegebesluit van 17 september 2013). In het besluit is ook weergegeven dat voor subsidieaanvragen voor rijksmonumenten een separaat voorstel zal worden ingediend, als dit zich aandient.

Op basis van onderstaande argumenten heeft het college besloten om een subsidie toe te kennen.

1. Veiligheid

Tijdens een veldinspectie is geconstateerd dat de grachtmuur momenteel in zeer slechte staat verkeert. Grote delen zijn recent ingestort. Het gevaar is nu dat door het steeds verder uitvallen / uitdrukken van natuursteen blokken de muurdelen onder de kopgevel van een van de zijvleugels in storten. Het probleem dat zich hier voordoet heeft, naar alle waarschijnlijkheid, een aanlooptijd gekend van vele tientallen jaren, of mogelijk nog langer. Gezien voorstaande is de veiligheid hier niet te waarborgen zonder restauratie en is de urgentie om de kademuur te herstellen dus groot.

2. Monumentale waarde en bijzonderheden

Kasteel Borgharen maakt deel uit van de top10 monumenten in Maastricht en past in het rijtje met onder andere de Onze Lieve Vrouwe Basiliek, Servaasbasiliek, Stadhuis, Dinghuis en kasteel Neercanne. Verder is kasteel Borgharen één van de 6 kastelen in Maastricht met een behoorlijke omvang en een bijzondere opzet. Naast Borgharen kennen we ook kasteel Neercanne, Meerssenhoven, Bethlehem, Vaeshartelt en Grande Suisse. De andere zijn voor het grootste gedeelte commercieel in gebruik. Daardoor zijn de andere kastelen financieel draagkrachtiger om de restauratie van het kasteel te bekostigen. De architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde van de 6 kastelen is vergelijkbaar en is voor alle hoog. Vanuit bouwhistorisch oogpunt zijn kasteel Borgharen, Bethlehem en Neercanne vanwege de ouderdom en diverse bouw tijden c.q. combinatie van bouwstijlen interessanter

In de combinatie met het interieur vormt dit kasteel een uniek object niet alleen binnen Maastricht maar ook binnen Nederland. Deze uniciteit wordt vooral gevormd door de stijlkamers in Lodewijk de XV en XVI stijl, ontworpen door de Maastrichtse architect Soiron.

DATUM
18 september 2017

3. Ouderdom

Kasteel Borgharen heeft van deze 6 kastelen verreweg de oudste oorsprong uit de 13de eeuw en het bevat een aantal bouwdelen van jongere datum. (o.a. de laat 15de-eeuwse torens en de 16de en 17de-eeuwse vleugels).

Bethlehem heeft hoofdzakelijk een 16^d-eeuwse opbouw, Neercanne is vooral 17^e-eeuws en Meerssenhoven, Grande Suisse en Vaeshartelt zijn in de 18de eeuw gebouwd.

4. Samenhang omgeving

Het kasteel is van groot belang geweest voor de ontwikkeling van Borgharen als dorp en als gemeenschap. En tegenwoordig vormt het kasteel nog steeds een zeer belangrijk onderdeel van de identiteit van Borgharen. De verbondenheid met een (voormalig) dorp is bij de overige kastelen geheel niet of minder aanwezig.

Concreet is het zwaarst wegende argument dat de veiligheid op korte termijn niet meer kan worden gewaarborgd als er nu niets aan gedaan wordt. De eigenaar heeft al veel geïnvesteerd in het complex met eigen middelen en door arbeid van de vrijwilligers. Deze subsidiemiddelen zorgen voor een gedeelte van de restauratie van de kademuur. De restauratie van de rest van de kademuren en het kasteel zijn voor rekening van de eigenaar.

Het verlies van het karakter van het kasteel en de muren zou een verlies zijn van hoge monumentale waarde. Dit willen we graag behouden in de kern van Borgharen, maar zeker ook voor Maastricht.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

H.J.H. Mackus
Lid Gedeputeerde Staten

Gemeente Maastricht
Wethouder de heer G. van Grootheest
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Gemeente Maastricht

Ingek.: 03 MRT 2017

Reg. nr.: 2017-07379

Ons kenmerk 2017/15198
Uw kenmerk
Bijlage(n) 1

Telefoon
Maastricht 24 februari 2017
VERZONDEN 24 FEB. 2017

Onderwerp

Voornemen tot bijdrage aan restauratie kademuur Kasteel Borgharen

Geachte heer Van Grootheest,

Sinds enige maanden zijn wij als Provincie betrokken bij de restauratieplannen van (een gedeelte van) de kademuur van Kasteel Borgharen te Maastricht. Kasteel Borgharen is een van de vele rijksmonumenten die onze provincie rijk is. Wij zien de noodzaak om in dit urgente geval in te grijpen en een bijdrage te leveren aan de restauratiebehoefte die er op dit moment speelt. Zoals de foto's van bijlage 1 laten zien, heeft het proces van afbraak van de kademuur zich in versneld tempo ingezet.

Om deze reden zijn wij dan ook voornemens een bijdrage van € 500.000,00 te leveren aan het herstel en restaureren van (een gedeelte) van de kademuur van Kasteel Borgharen. Wij zijn hiertoe bereid indien de gemeente Maastricht tevens een bijdrage levert aan dit project van € 250.000,00. Wij hebben begrepen dat uw college medio maart een voorstel aan de raad voorlegt. Na indiening van een aanvraag van de eigenaar van Kasteel Borgharen en een positief besluit van de raad zullen wij overgaan tot effectuering van ons voornemen.

H.J.H. Mackus

14-1908-4 KASTEEL BORGHAREN MAASTRICHT

Visualisatie deformatie kademuur – 23 januari 2017

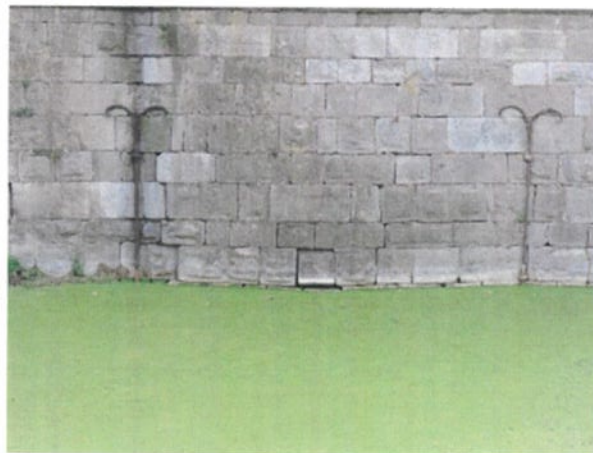
H V N A R C H I T E C T E N B V

J O S N I S S E N M A R C O S C H E R E N

Amsterdam 020 6215 1341 Maastricht 043 3834210 Utrecht 030 6534411 www.hvna.nl

januari 2015, muur buikt uit

juli 2015, steen kantelt

juni 2016, stenen vallen uit

1 december, plaatselijke instorting

16 december 2016, instorting vergroot

College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 1992,
6201 BZ Maastricht

22 februari 2017

Betreft subsidieaanvraag restauratie kademuur met brug, Kasteel Borgharen Maastricht.

Geachte,

Als eigenaar en bewoner van de Kasteelhoeve Borgharen heb ik jaren lang met lede ogen toe moeten zien hoe ons leegstaande buurpand KASTEEL BORGHAREN steeds verder in verval raakte. Twee jaar geleden deed zich de gelegenheid voor dit pand te verweven. Tot dan toe hebben de vorige eigenaren nagenoeg niet geïnvesteerd in onderhoud en hebben ook overheden de toenmalige eigenaren niet gewezen op hun onderhoudsplicht.

Zoals onlangs ook besproken met de voormalige deputé, de heer Patrick van der Broeck, is mijn intentie het Kasteel in oude luister te herstellen en niet te herbestemmen met een functie die het nog aanwezige prachtige interieur, casco en tuin zouden aantasten. De restauratie zal in een tijdsbestek van ca. 10 jaar plaatsvinden waarbij bewoners van Borgharen en andere "vrienden" van het Kasteel als vrijwilligers een belangrijk deel van de werkzaamheden voor hun rekening nemen. De afgelopen 2 jaar is al een enorme hoeveelheid werk door vrijwilligers verzet en het resultaat is dat "een verborgen parel" weer zichtbaar is geworden! Ook in het interieur zijn, onder deskundige begeleiding, alle onderdelen die in de afgelopen decennia op provisorische wijze zijn toegevoegd verwijderd. De gemeente Maastricht, de Rijksdienst voor het Cultuur erfgoed en de monumenten afdeling van de Provincie Limburg volgden de afgelopen jaren de werkzaamheden en juichen mijn plan van aanpak toe, mede vanwege de inzet en inspanning van de vele vrijwilligers.

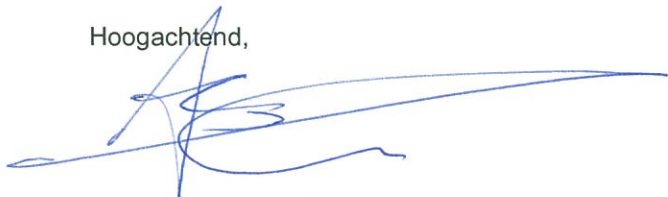
Na de grote opschoonoperatie zijn echter ook de aanwezige gebreken duidelijker in beeld gekomen. Met name de kademuren en brug blijken in veel slechtere staat te verkeren dan eerder gedacht. Tevens is geconstateerd dat het verval van de kademuren in een versneld proces terecht is gekomen.

Met name de kademuren weerszijde van de toegangsbrug vervormen momenteel dusdanig snel dat gedeeltelijke instorting niet ondenkbaar is. In dit kader is onlangs een team van deskundigen aan de slag gegaan om e.e.a. in kaart te brengen en een restauratieplan voor deze urgente werkzaamheden op te stellen. De betreffende documenten zijn bij deze aanvraag toegevoegd.

Aangezien deze werkzaamheden op zeer korte termijn uitgevoerd dienen te worden en ik als eigenaar deze kosten niet zelfstandig kan dragen doe ik dringend een verzoek aan de Gemeente Maastricht een subsidie voor dit herstel ter beschikking te willen stellen zodat dit prachtig cultuurhistorisch erfgoed behouden kan worden en dat wij onze overige onderhoud- en restauratiewerkzaamheden weer kunnen continueren.

Hopende op een spoedige reactie,

Hoogachtend,

J.H.M. Bessems (Ronny)
Kasteelstraat 2,
6223 BJ Maastricht